

31 265

Adoptie

Nr. 96

Brief van de minister voor Rechtsbescherming

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2021

Hierbij bied ik u het rapport aan van de Commissie van onafhankelijke deskundigen inzake binnenlandse afstand en adoptie (hierna: de Commissie) en het rapport van de Auditdienst Rijk (ADR) over de inrichting van de verificatie- en correctieprocedure inzake het aanmeldpunt¹. De Commissie heb ik in november 2020 ingesteld naar aanleiding van de motie van het lid Bergkamp e.a.² De voorzitter van de Commissie, prof. C. Finkenauer, heeft het rapport van de Commissie op 8 juli 2021 aan mij aangeboden. Het rapport van de ADR dateert van 23 maart 2021.

Ik heb met de belangenorganisaties De Nederlandse Afstandsmoeder, Verleden in Zicht en Meldpunt Adoptie afgesproken dat ik het rapport van de Commissie eerst met hen zal bespreken voordat ik een inhoudelijke reactie aan uw Kamer zal geven. Ik hecht aan hun oordeel en aan de afspraak die ik daarover met hen heb gemaakt. Ik beperk me daarom hier tot een aantal algemene opmerkingen over het rapport. Na de zomer verwacht ik u mijn inhoudelijke reactie aan te bieden.

Ik ben de Commissie erkentelijk voor haar rapport. De Commissie maakt eens te meer duidelijk hoeveel leed er is en hoe laag het vertrouwen is bij afstandsmoeders, volwassen afstandskinderen en geadopteerden in het handelen van de overheid. De Commissie herkent de goede intenties van de betrokken partijen in haar reflecties over de inrichting en werking van het Aanmeldpunt, maar geeft aan dat voor het herwinnen van het vertrouwen meer nodig is. Luisteren, sensitiviteit, nakomen van afspraken, transparantie en voorspelbaarheid zijn daarbij cruciaal. De Commissie bespreekt uitvoerig de fouten die zijn gemaakt rondom het Aanmeldpunt. De reflecties van de Commissie over de start van het onderzoek en het Aanmeldpunt bieden belangrijke lessen voor de toekomst.

Om de fouten te herstellen en de aanmelders recht te doen, is een verificatie- en correctieprocedure (hierna: de procedure) opgesteld. De ADR heeft onderzocht of in deze procedure de rechten op gegevensbescherming van aanmelders adequaat zijn gewaarborgd. De Commissie heeft de opzet en inrichting van de procedure beoordeeld mede vanuit haar reflecties op de totstandkoming en werking van het aanmeldpunt. De Commissie geeft aan dat elke procedure risico's met zich meebrengt en dat de groep aanmelders zeer divers is en uiteenlopende behoeften heeft. Ten aanzien van de definitieve inrichting van de procedure schetst de Commissie een aantal scenario's en aspecten die meegewogen moeten worden.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstuk 31 265, nr. 71. In mijn brief van 23 november 2020 (Kamerstuk 31 265, nr. 76) heb ik uw Kamer geïnformeerd over de instelling van de Commissie.

Hoe de procedure definitief ingericht zal worden, is vanzelfsprekend een belangrijk gespreksonderwerp met de hierboven genoemde belangenorganisaties.

De Commissie gaat ervan uit dat het vertrouwen alleen hersteld kan worden als betrokkenen betrouwbaar handelen en leren van eerder gemaakte fouten en onvolledigheden en dat dit nu de focus van alle betrokkenen moet zijn. De Commissie geeft voorbeelden van wat daarvoor nodig is. De Commissie heeft in haar rapport naast objectieve feiten, ook subjectieve informatie meegewogen. Juist de beleving is cruciaal voor vertrouwen én voor het herstel van vertrouwen. Ik vind dit een belangrijk punt. Het benadrukt het belang van transparant handelen, van ervaren rechtvaardigheid en van sensitiviteit voor de beleving van belanghebbenden. De woorden van de Commissie over herstel van vertrouwen en erkennen van geleden leed spreken mij aan en neem ik ter harte.

Vanzelfsprekend is de wens groot om met de belangenorganisaties aan herstel van vertrouwen en aan erkenning van alles wat er rondom binnenlandse afstand en adoptie heeft plaatsgevonden te werken. Ik hoop dat met behulp van het rapport we samen met belangenorganisaties kritisch naar onze samenwerking kunnen kijken. Want we willen fouten voorkomen en uit gemaakte fouten leren. Het rapport nemen we als aanleiding om te kijken wat er beter kan en moet om het vertrouwen dat nodig is voor de verdere samenwerking stap voor stap op te bouwen.

De minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker